

Brasil-investsaken

IJ-nr 2011-21

INSTANS:	Frostating lagmannsrett - Dom
DATO:	2011-11-14 KUNNGJORT: 2011-11-17
DOKNR/PUBLISERT:	LF-2011-73701
STIKKORD:	Injurier. Skadeserstatning. Skadeserstatningsloven § 3-6.
SAMMENDRAG:	Tingretten frifant et intervjuobjekt for injurierende uttalelser referert i avisen. Etter anke tilkjente lagmannsretten oppreisning til fire personer som ble ansett injuriert. For påståtte injurierende uttalelser av et aksjeselskap ble anken over tingrettens frifinnende dom forkastet.
SAKSGANG:	Henvisninger: lov-1969-06-13-26-§3-6 (Skadeserstatningslov § 3-6), Inntrøndelag tingrett TINTR-2010-139209 - Frostating lagmannsrett LF-2011-73701 (11-073701ASD-FROS). Anke til Høyesterett nektet fremmet, HR-2012-425-U.
PARTER:	Ankende parter: A, B, A AS, C og D (for alle: Advokat Eirik Edvard). Ankemotpart: E (Advokat Bertil Vilhelm Smalås).
FORFATTER:	Lagdommer Arve Rosvold Alver. Ekstraordinær lagdommer Øyvind Hoel. Lagdommer Knut Røstum.

Henvisninger i teksten: lov-1902-05-22-10-§247 (Strl § 247), lov-2005-06-17-90-§20-2 (Tvistelov § 20-2), lov-2005-06-17-90-§20-3 (Tvistelov § 20-3)

Saken gjelder krav om oppreisning og erstatning for ærekrenkelser.

Trønder-Avisa trykket tre artikler i sin papiravis henholdsvis 11. mai, 12. mai og 19. mai 2007. Alle tre artiklene fremsto som intervjuer journalist Bjørn Sigurd Larsen hadde med E (E), samt intervjuer de to første dagene med A.

Saken har sitt bakteppe i nordmenn som foretok investeringer i leilighetsprosjekter i Natal i Brasil. Det startet med F som etablerte X Ltda. Brødrene A og D samt E ble i 2002-03 med i selskapet som aksjonærer med relativt beskjedne aksjeposter. Selskapet ferdigstilte tre leilighetsprosjekter i perioden 2003-06. E gikk ut av selskapet i 2005, og partene er uenige om hva som var bakgrunnen for dette.

Dagens Næringsliv publiserte 18. mars 2006 en artikkel om det norske miljøet i Natal under tittelen « Farlig raske penger ». Både F og C var avbildet sammen med et par andre nordmenn i Natal og omtalt som « Den harde kjernen blant de norske eiendomsutviklerne i Natal ». Den 9. mai 2007 ble det gjennomført en samordnet politiaksjon i Brasil og Norge der en rekke personer ble arrestert, i Brasil ble blant andre både F og C arrestert. C har overfor lagmannsretten gitt uttrykk for at saken i Brasil ennå ikke er avgjort. Han opplyser at han sitter i « en form for husarrest ».

Trønder-Avisa fulgte opp nyhetene fra Brasil med en lokal vinkling på bakgrunn av at tre barndomsvenner fra Namdalseid på en eller annen måte var involvert. Etter en brann i Fjordgata i Trondheim natt til 17. mai 2007, som blant annet rammet restauranten Kanalsmuget, ble pressedekningen dreid mot temaet om det kunne være en sammenheng mellom brannen og saken som pågikk i Brasil. Det ble antydning at brannen kunne være påtent og at dette hadde sammenheng med at det var noen som ønsket å skjule spor i forbindelse med hvitvaskningssaken.

De påståtte ærekrenkende utsagn

Under intervjuet med E trykket 12. mai 2007 hevdes følgende avsnitt, sett i sammenheng med hva som fremkommer i artikkelserien for øvrig å representere en ærekrenkelse av de fire enkeltpersonene A, B, D og C samt selskapet A AS:

**»Hver sin vei
Kameratskapet som sprakk**

Men fra nå av går historien til E og A og D hver sin vei. Skjønt E sier at D har hatt en mer perifer rolle.

- Det er A som hele tiden har hatt styringen av de to brødrene, sier E.

E mener han etter hvert forsto at Fs omgangskrets ikke bare besto av mors beste barn. Han begynte å bli bekymret for pengene sine, og urolig for hva de egentlig hadde rotet seg borti.

- Det var mye rot rundt selskapet. Aksjepostene endret størrelse stadig vekk, hevder E. »

Tilsvarende er følgende avsnitt i artikkelen trykket 19. mai 2007 påberopt å ærekrenke de samme fire personer samt aksjeselskapet, sett i sammenheng med det som fremkommer i artikkelserien for øvrig:

« Er på vakt

E sier han ikke er i tvil om at det er en sammenheng mellom brannen i Fjordgata og det som skjer i Brasil.

- Jeg har mottatt telefoner fra bekjente i Brasil, som forteller om at de trues til å holde kjeft. En av dem jeg snakket med fortalte at han ble oppsøkt og fortalt at de visste hvor kona arbeidet og hvor ungene gikk på skole, sier E, som ikke føler seg truet, men er likevel på vakt. Personlig tror E at det nå jobbes intenst i dette miljøet med å skjule spor.

Er du redd?

- Nei. Etter at jeg hoppet av i 2005 har jeg ingen rolle i saken. Jeg er våken og på vakt fordi jeg vet hva de er i stand til, sier E. »

Prosesshistorien

F anla søksmål mot E ved Inntrøndelag tingrett basert på blant annet Es uttalelse i pressen om drapstrusler. Søksmålet førte frem og E ble dømt til å betale oppreisning til F med 100 000 kroner. Saken ble ikke anket og tingrettens dom er rettskraftig.

Nærværende sak, som for tingretten var forent til felles behandling med søksmålet fra F, ble av de fem ankepartene brakt inn for Namdalseid forliksråd, som avsa uteblivelsesdom der E ble dømt til å betale 250 000 kroner til hver av de fem partene og 500 000 kroner til A AS for økonomisk tap. Det var således E som tok ut stevning for tingretten for å bestride forliksrådets uteblivelsesdom. Tingretten avsa 1. mars 2011 dom med slik slutning i dette søksmålet:

« 1. E frifinnes.

2. A, C, B, D og A AS dømmes til innen 2 - to - uker fra dommens forkynnelse å erstatte E sakens omkostninger med kr 105 594,50 - etthundreogfemtusenfemhundreogtittifireogfemtiøre -.»

De fem ankepartene anket dommen til Frostating lagmannsrett 4. april 2011. E tok til motmæle ved anketilsvar datert 28. april 2011.

Ankeforhandling ble holdt i Trondheim tinghus 25. og 26. oktober 2011. Partene møtte og ga forklaring, C på telefon fra Brasil. Det ble hørt tre vitner.

A AS m.fl. har i hovedsak anført:

Det oppsto konflikt mellom F og Kolstadbrødrene på den ene side og E på den annen side i forbindelse med at E gikk ut av X selskapet i 2005. E har vært bitter på de andre etter dette og har vært hevngjerrig overfor dem. At så var tilfelle ble demonstrert allerede 21. januar 2005 da han gikk til brasiliansk politi og avga en erklæring om Xselskapene med en rekke alvorlige påstander. Dette må være bakgrunnen for at han har gått ut med de injurierende uttalelsene til Trønder-Avisa i mai 2007.

Han ble kastet ut av selskapet på grunn av egne forhold, som gjorde det uaktuelt for de øvrige å drive virksomhet sammen med ham.

Tingrettens redegjørelse for den rettslige situasjon med hensyn til straffeloven § 247 og skadeserstatningsloven § 3-6 er i det store hele korrekt og de ankende parter kan slutte seg til denne.

Dommen er påanket fordi tingretten har tatt feil både med hensyn til bevisbedømmelsen og rettsanvendelsen med hensyn til vurderingen av de to foran nevnte sitatene fra Trønder-Avisas artikler henholdsvis 12. og 19. mai 2007. Disse uttalelsene må ses i sammenheng med Trønder-Avisas oppslag 11. mai 2007, der bakteppet også brettes ut og persongalleriet ble presentert. Es uttalelser til Trønder-Avisa må også ses på bakgrunn av andre opplysninger som verserte om påstått hvitvasking av 300 millioner norske kroner, trusler om drap og koordinert aksjon med pågripelser fra brasiliansk og norsk politi som gjorde saken til en svært alvorlig kriminalsak.

For A AS kreves det både oppreisning og erstatning for økonomisk tap. For de private parter er kravet begrenset til oppreisning.

Tingretten har stilt for strenge beviskrav. For så vidt gjelder spørsmålet om E har uttalt seg slik han siteres av avisa, er det tilstrekkelig med alminnelig sannsynlighetsovervekt. Hva gjelder om sannhetsbevis er ført er de ankende parter enig med tingretten i at den som har fremsatt ytringen har bevisbyrden for dens sannhet, og at beviskravet må være klar sannsynlighetsovervekt. I dette tilfellet er det ikke ført sannhetsbevis.

Basert på vitneforklaringer fra journalist Larsen og redaktør Løberg kan det ikke være tvilsomt at E har gitt de uttalelser han er sitert på i artiklene. Det har formodningen mot seg at journalisten skulle ha diktet opp intervjuet med E. Dette underbygges av at E på denne tiden etter eget utsagn var i kontakt med en rekke journalister og at han på eget initiativ kontaktet brasiliansk politi allerede i 2005.

De foran siterte uttalelsene til Trønder-Avisa er egnet til å skade de ankende parters « gode navn og rykte » og utsette dem for « tap av den for hans stilling eller næring fornødne tillit », jf. straffeloven § 247. Dette gjelder både objektivt sett og subjektivt sett. Når kravet er begrenset til oppreisning, fremgår det av skadeserstatningsloven § 3-6 at det er tilstrekkelig for domfellelse at den som har ytret seg har opptrådt uaktsomt. E har i dette tilfellet opptrådt forsettlig. Det er ingen tvil om hvilke personer/hvilket selskap E mener å omtale. Dette omfatter alle de fem ankende parter, som alle er nevnt ved navn i artiklene.

Es uttalelser til avisene har påført de skadelidende en betydelig belastning som har rammet dem selv og også deres familier. Det er ingen formildende omstendigheter omkring Es handlemåte. Det kan ikke sees at han hadde legitime grunner til å uttale seg som han gjorde og uttalelsene må sterkt kunne bebreides ham.

Det har vært en utvikling i oppreisningsbeløpenes størrelse den senere tid. Det er vist til RG-2009-486 og Oslo tingretts dommer av 23. juli 2010 (TOSLO-2008-85721) (påanket) og 31. mai 2011 (TOSLO-2010-122687) (påanket).

Det er inngått rettsforlik med Trønder-Avisa hvoretter de fem partene har oppnådd oppreisning med 50 000 kroner hver mot å dekke egne sakskostnader. Dette er ikke avgjørende. Opphavsmannen til utsagnene har et selvstendig ansvar.

A AS har hatt et betydelig tap i sin omsetning som følge av koblingen mellom selskapet og de kriminelle forhold som har vært etterforsket i Brasil, selv om det er vanskelig å fastsette tapets omfang.

A AS m.fl. har lagt ned slik påstand:

1. E dømmes til å erstatte et beløp fastsatt etter rettens skjønn for det økonomiske tap A AS er påført, med tillegg av lovens morarente ved forsinket betaling fra forfall til betaling skjer.
2. E dømmes til å betale oppreisning til A AS med et beløp fastsatt etter rettens skjønn, med tillegg av lovens morarente ved forsinket betaling fra forfall til betaling skjer.
3. E dømmes til å betale oppreisning til A med et beløp fastsatt etter rettens skjønn, med tillegg av lovens morarente ved forsinket betaling fra forfall til betaling skjer.
4. E dømmes til å betale oppreisning til B med et beløp fastsatt etter rettens skjønn, med tillegg av

lovens morarente ved forsinket betaling fra forfall til betaling skjer.

5. E dømmes til å betale oppreisning til D med et beløp fastsatt etter rettens skjønn, med tillegg av lovens morarente ved forsinket betaling fra forfall til betaling skjer.
6. E dømmes til å betale oppreisning til C med et beløp fastsatt etter rettens skjønn, med tillegg av lovens morarente ved forsinket betaling fra forfall til betaling skjer.

I alle tilfelle:

7. E dømmes til å betale sakens omkostninger for tingretten og lagmannsretten.

E har i hovedsak anført:

Tingretten har bedømt forholdet korrekt og anken bør derfor forkastes. E har ingen innvendinger til tingrettens redegjørelse for rettsreglene.

Sett på bakgrunn av at de påberopte uttalelsene er svært belastende må kravet til bevis skjerpes. Dette må gjelde også for spørsmålet om E har uttalt seg slik han er gjengitt i avisa. Det vises til Rt-2005-1322 der det er krevd « klar sannsynlighetsovervekt ». Journalisten burde ha vært spesielt aktpågivende, særlig med hensyn til artikkelen 19. mai 2007, der brannen kobles med Brasilsaken.

E står inne for de uttalelser han er sitert på i artikkelen 12. mai 2007, men han bestrider å ha uttalt seg slik han er gjengitt i Trønder-Avisas oppslag av 19. mai 2007.

Uttalelsen i den første artikkelen er ikke ærekrenkende. Når han brukte uttrykket « ikke bare består av mors beste barn », som for øvrig er et såkalt « value judgement », mente han Fs omgangskrets i Brasil, og ikke Kolstadbrødrene samt B og C. De to siste hadde han ikke noe forretningsmessig eller annet forhold til og Kolstadbrødrene kjente han som venner fra barndommen. Utviklingen i Brasil gjorde at han « var bekymret for hva de egentlig hadde rotet seg borti », da mente han både seg selv og Kolstadbrødrene. Uttalelsen om at det var « mye rot » i selskapet rammer bare X og ikke aksjonærene.

Hva angår uttalelsene gjengitt 19. mai 2007 bestrider han å ha kommet med dem. Han kan heller ikke huske å ha vært i kontakt med journalist Larsen i etterkant av brannen i Fjordgata natt til 17. mai 2007. Han vet ikke om han i det hele tatt var orientert om at brannen hadde funnet sted på dette tidspunkt. Han var ofte fraværende som ansatt i Nordsjøen, og fulgte dårlig med i nyhetene på land. Han hadde under enhver omstendighet intet grunnlag for å påstå at brannen var påsatt.

Han var i kontakt med svært mange journalister pr. telefon på den tiden. Ingen andre medier har gjengitt denne type påstander fra E. Intervjuene er gjennomført som telefonintervju noe som innebærer fare for feilsitering og misforståelser. Det er flere feil i artiklene, noe som gir dem preg av å være hastverksarbeid. Retten må være forsiktig med å basere seg på Larsens forklaring.

Trønder-Avisa har gjennom rettsforliket erkjent ansvar for « dårlig håndverk », og dermed er ansvaret plassert. Det var under enhver omstendighet Trønder-Avisa som koblet sammen navnene på de personene som drev restauranten Kanalsmuget i Trondheim med Brasilsaken. Det var også avisa som formulerte Faktaboksen og teksten under bildet. E mener han aldri har uttalt seg om mulig kobling mellom brannen i Fjordgata og Brasilsaken. Han fikk seg aldri forelagt artikkelen for forhåndskontroll, noe som hadde vært naturlig tatt i betraktning de alvorlige beskyldningene den inneholdt.

Subsidiært gjøres gjeldende at nivået for tilkjennelse av oppreisningserstatning ligger betydelig lavere enn antydning av de ankende parter. Det er vist til Rt-2003-914, Rt-2001-1720 og LF-2007-36177. I den siste saken ble oppreisningen satt til 0. Også her bør erstatningen settes til 0, da de ankende parter har oppnådd oppreisning fra Trønder-Avisa. E har utvist liten skyld og har ikke på eget initiativ oppsøkt avisa.

For så vidt gjelder A AS har E aldri uttalt seg negativt om selskapet. Det er heller ikke sannsynliggjort at selskapet har blitt påført noe økonomisk tap. Selskapets økonomi gikk godt i 2007/08 da driftsresultatet steg fra 4 til 6 millioner. Det er under enhver omstendighet utenfor den påregnelige at det skulle være sammenheng mellom eventuelt tap og Es påståtte uttalelser.

De tilkjente sakskostnader for tingretten burde ha vært fastsatt uttrykkelig som et solidaransvar.

E har lagt ned slik påstand:

1. Anken forkastes.
2. E tilkjennes saksomkostninger for lagmannsrett.

<prm>

Lagmannsretten skal bemerke:

De ankende parter har påberopt at to utsnitt av artiklene inntatt i Trønder-Avisa 12. og 19. mai 2007 rammes av straffeloven § 247, idet de er rettstridige ærekrenkelser som det ikke er ført sannhetsbevis for. Utsnittene er tatt inn foran i dommen på side 2 og 3. Det er krevet oppreisning i medhold av skadeserstatningsloven § 3-6 for de fire private partene og A AS, og i tillegg erstatning for påført tap for A AS basert på ulovfestet uaktsomhetsansvar.

Da norsk og brasiliansk politi aksjonerte ved samkjørte razziaer i Norge og Brasil 9. mai 2007 var dette en riksdekkende nyhet som vakte stor oppmerksomhet. Det var snakk om hvitvasking av store beløp, 300 millioner norske kroner var nevnt, og mange arrestasjoner både i Brasil og Norge.

Trønder-Avisa trykket tre artikler, henholdsvis 11., 12. og 19. mai 2007, der saken var vinklet mot personer fra avisas nedslagsfelt i Trøndelag som hadde tilknytning til utbyggingen av ferieleiligheter i Natal. Den vanlige leser av avisa må ha oppfattet disse tre artiklene som en artikkelserie, da de kom i avisa i løpet av 8 dager.

Vurdering av utsagnene fremkommet i artikkelen datert 12. mai 2007

Denne artikkelen er en direkte « fortsettelse » av artikkelen fra dagen før. Egentlig er det to artikler på samme side begge de to dagene. Den 11. mai 2007 er hovedinnslaget et intervju med A, som bestrider at X har deltatt i noen hvitvasking ved salg av leiligheter i Brasil. En sideartikkel er et intervju med E, der han sier han har trukket seg ut av samarbeidet og refererer til en hendelse på Fs kontor i januar da han hevder å ha blitt truet på livet til å fraskrive seg sine aksjer i X.

Den 12. mai 2007 er hovedoppslaget et intervju med E, under overskriften « Kameratskapet som sprakk » og dertil en sideartikkel som er et intervju med A (som delvis uriktig er navngitt som AA), der A beriktiger en del av sine egne opplysninger fra dagen før. Dessuten er han trukket inn i hovedoppslaget der han imøtegår Es skepsis og konkluderer med at de gjorde en god investering i Natal.

De utsagn som er grunnlag for krav om oppreisning og erstatning i artikkelen 12. mai 2007 er gjengitt foran på side 3.

Det ene utsagnet er at det var A som hadde « styringen av de to brødrene ». At så var tilfelle har begge brødre bekreftet i sin forklaring for lagmannsretten. Utsagnet kan etter lagmannsrettens oppfatning ikke sies å være ærekrenkende og det er dessuten ført sannhetsbevis.

Det andre utsagnets hovedinnhold er at E etter hvert hadde forstått at « Fs omgangskrets ikke bare besto av mors beste barn ».

Lagmannsretten er kommet til at utsagnet ikke kan anses ærekrenkende for noen av de ankende parter. Dette selv om utsagnet leses som en del av hele artikkelserien. Rekkevidden er noe uklar, men det er mest sannsynlig at dette med « mors beste barn » er ment på Fs omgangskrets i Brasil. Utsagnet følges opp av følgende setning:

« Han begynte å bli bekymret for pengene sine, og urolig for hva de egentlig hadde rotet seg borti. »

Med uttrykket « de » synes det rimelig klart for alminnelige lesere, slik lagmannsretten ser det, at E inkluderer brødrene A, som er en del av « kameratskapet som sprakk ». Etter som E hadde trukket seg ut - antakelig ufrivillig - allerede mer enn to år tidligere, hva som fremgikk av avisen dagen før, er det ikke en nærliggende mulighet for at leserne av avisen sitter igjen med inntrykk av at det er brødrene A som ikke hører med til « mors beste barn ».

Det tredje utsagnet som hevdes å være injurierende i denne artikkelen er følgende:

« Det var mye rot rundt selskapet. Aksjepostene endret størrelse stadig vekk, hevder E »

Lagmannsretten mener dette utsagnet, selv om det sees i sammenheng med de øvrige utsagnene i artikkelrekken, ikke kan sies å være ærekrenkende for noen av de ankende parter. Utsagnet er klart ment å gjelde selskapet X. Vel var to av de ankende parter, A og D aksjonærer i selskapet, men dette er ikke tilstrekkelig til at utsagnet kan sies å berøre deres personlige æresfølelse. Utsagnet i seg selv - som inneholder kritikk av selskapet - kan neppe heller anses rettstridig.

For så vidt gjelder artikkelen 12. mai 2007 blir derfor anken å forkaste.

Vurdering av utsagnene i artikkelen 19. mai 2007

Den siste artikkelen er åpenbart utløst av at en brygge i Fjordgata i Trondheim brant natt til 17. mai 2007. I denne brygga ble det drevet en restaurant, Kanalsmuget, og Trønder-Avisa beskrev i sin artikkel 19. mai 2007, følgende tilknytningspunkter med saken i Natal:

« Bryggebrannen i Trondheim natta til 17. mai startet i ytterkledningen i Fjordgata 80, som blant annet huser utestedet Kanalsmuget. Tre av eierne i Kanalsmuget er linket til saken om hvitvasking av penger i Natal i Brasil. F, som sitter arrestert i Brasil, er tilknyttet Kanalsmuget gjennom sin bror B, som eier 20 prosent av utestedet. C, som også sitter i fengsel Brasil, eier også 20 prosent av restauranten.

Den tredje 20-prosenteieren er A, opprinnelig fra Namdalseid. A er dessuten daglig leder i maskinentreprenørselskapet A AS, som inntil i fjor hadde forretningsadresse på Namdalseid. Selskapet A AS har på sitt nettsted en direkte link til Xs offisielle hjemmesider. I følge A selv eier han rundt 18 prosent av X AS. Selskapet er sentralt i det brasilianske politiets etterforskning om hvitvasking og skatteunndragelser. Her sitter F som hovedaksjonær. »

På bakgrunn av denne beskrivelse er det at E i følge avisa uttaler

« - han ikke er i tvil om at det er en sammenheng mellom brannen i Fjordgata og det som skjer i Brasil. »

I en faktaboks på samme side er tatt inn følgende strekpunkt:

« E mener brannen ikke er tilfeldig, men påsatt for å skjule spor. »

Dertil har E referert til kjente i Brasil som er blitt « truet til å holde kjeft », og det antydes at noen er blitt oppsøkt og truet med at de « visste hvor kona arbeidet og hvor ungene gikk på skole ». Ytterligere skal E ha uttalt til avisa:

« Jeg har vært nær dem før og vet hva de er i stand til for å skjule sine spor, sier E, som ikke føler seg truet, men er likevel på vakt. Personlig tror E at det nå jobbes intenst i dette miljøet med å skjule spor. »

E har selv gjort gjeldende at han ikke har uttalt seg til Trønder-Avisa på denne måte.

Lagmannsretten legger til grunn at det er det alminnelige beviskrav i sivile saker som kommer til anvendelse på vurderingen av bevissspørsmålet om E i det hele tatt har uttalt seg til avisa om dette temaet. Dette er et annet spørsmål enn det som er behandlet i Rt-2005-1322 med henvisning til Rt-2003-1671, hvor temaet er at tilkjennelse av erstatning/oppreisning ikke skal komme den strafferettslige uskyldspresumsjon for nær. For å unngå dette skal det legges et skjerpet beviskrav til grunn i de tilfelle der grunnlaget for erstatningen vil være sterkt belastende for den som blir dømt.

Lagmannsretten finner det bevist at E har uttalt seg slik han er gjengitt i avisa. Lagmannsretten bygger da på forklaringen fra journalist Bjørn Sigurd Larsen og redaktør Arve Løberg. Larsen har holdt fast på at han var i telefonisk kontakt med E før hver av de tre artiklene. E hadde åpenbart et anstrengt forhold til F og dem han samarbeidet med i Brasil, etter sine egne erfaringer som aksjonær i X. Han hadde av eget tiltak gått til politiet i Brasil i 2005 og inngitt en erklæring om forholdene i selskapet med sterke beskyldninger om ulovlige forhold. Han hadde dessuten gitt uttalelser til en rekke norske aviser om de samme forhold etter at saken hadde « eksplodert » i pressen etter pågripelsene 9. mai 2007.

Slik lagmannsretten bedømmer det, er Es utsagn inntatt i artikkelen av 19. mai 2007 « egnet til » å skade « en annens gode navn og rykte ». Utsagnene er også egnet til å utsette de berørte personer for « tap av den for hans stilling eller næring fornødne tillit ».

At disse personene settes i forbindelse med den angivelige alvorlige kriminalitet som er avdekket både i Norge og Brasil i forbindelse leilighetsprosjektene i Natal er en ting, men det vesentlige er at det insinueres at eierne av Kanalsmuget har tent på sin egen restaurant for å skjule spor i Brasilsaken.

For ordens skyld nevnes at det er opplyst at politiets etterforskning konkluderte med at brannen ikke var påtent.

Det er ikke gjort noe forsøk på å føre sannhetsbevis for riktigheten av påstandene.

Lagmannsretten finner heller ikke at rettsstridsreservasjonen gjør at E kan frifinnes i saken. Han kan ikke sees å ha hatt noen beskyttelsesverdig interesse i å omtale årsakene til brannen, som på dette tidspunkt ennå ikke var avdekket, og om det var noen sammenheng mellom brannen og de forhold som var avdekket i Brasil.

Hvem er det så av de ankende parter som kan føle seg rammet av de ærekrenkende utsagnene. Det er i hvert fall B, C og A, som alle er oppgitt som eiere av hver sin 20 prosent andel av Kanalsmuget.

D er også nevnt i et av strekpunktene under den såkalte Faktaboksen, der det heter:

« F er hovedaksjonær i dette selskapet (X, rettens bemerkning). Tre kamerater fra Namdalseid trekkes også inn i saken. Brødrene A og D er fortsatt eiere i X og annonserer fortsatt for selskapets nettsted på maskinentreprenørselskapet As hjemmeside. E solgte seg ned i 2005 etter en krangel med F. »

D er også nevnt sammen med sin bror i artikkelen 12. mai 2007. Her opplyser E følgende:

« Men fra nå av går historien til E og A og D hver sin vei. Skjønt E sier at D har hatt en mer perifer rolle.

Det er A som hele tiden har hatt styringen av de to brødrene, sier E. »

Det er litt mer tvil knyttet til Ds situasjon. Det er ikke antydning at han har noen befattning med restauranten Kanalsmuget. Han rammes imidlertid i samme grad som de tre øvrige av koblingen til de påståtte straffbare forhold i Brasil og Norge. Under en viss tvil er lagmannsretten kommet til at også han skal tilkjennes oppreisning, i det det ikke finnes å være tilstrekkelig grunnlag for å skille mellom de fire personlige partene. At D antydes å være styrt av sin bror gjør ikke saken særlig bedre for ham, da det er en kobling til svært alvorlig kriminalitet som etableres.

Firmaet A AS, kan heller ikke knyttes til Kanalsmuget. Firmaet er nevnt i artikkelen av 19. mai 2007, men da som en opplysning om at selskapet « annonserer » for X på sin hjemmeside. Dette knytter en forbindelse til Brasil, men ikke på langt nær så konkret som insinuasjonen om å ha tent på for å skjule spor. Lagmannsretten finner at selskapet ikke i samme grad rammes av utsagnene som de to brødrene A samt B og C.

Lagmannsretten er på denne bakgrunn kommet til at E må anses å ha ærekrenket de fire personene B, C, A og D ved sine uttalelser til Trønder-Avisa 19. mai 2007, men ikke selskapet A AS. Riktignok må noe av det inntrykk artikkelen etterlater tilskrives avisas egen redigering av stoffet. De laget faktaboksen og utstyrte bildet med tekst. De opplysningene avisa her viderebringer baserer seg imidlertid på Es hovedtese, at brannen ikke er en tilfældighet, men etter hans mening har sammenheng med Brasilsaken.

Anken fra A AS blir å forkaste.

Oppreisning

Det skal utmåles oppreisning for de ærekrenkende utsagn E har kommet med i artikkelen 19. mai 2007 overfor B, C, D og A.

Lagmannsretten legger en viss vekt på at Trønder-Avisa allerede har utbetalt en oppreisning til de samme personer på 50 000 kroner hver for de samme artiklene.

Lagmannsretten er kommet til at oppreisningen skal settes til 25 000 kroner for hver av de fire ærekrenkede.

Sakskostnader

Anken har delvis ført frem. For de fire personlige ankepartene har den ført frem for så vidt gjelder uttalelser i den ene av to artikler som var grunnlag for anken. Den har således ikke ført frem for det andre utsagnet i den andre artikkelen. Sakens omfang anses å ha vært tilnærmet like omfattende for de to temaenes vedkommende.

Tvisteloven § 20-3 om sakskostnader til en part som har fått « medhold av betydning », vil være utgangspunktet for vurderingen av sakskostnadene for disse partene.

Lagmannsretten skal samtidig vurdere sakskostnadene for tingretten på grunnlag av sitt eget resultat. Tingretten behandlet et tilnærmet sammenfallende påberopt faktum, men kravet om erstatning for lidt økonomisk tap omfattet for tingretten flere av partene enn firmaet A AS.

Etter lagmannsrettens syn foreligger det ikke tungtveiende grunner som tilsier at det med hjemmel i tvisteloven § 20-3 tilkjennes sakskostnader for partene når det gjelder ankene fra B, C, D og A. Den samme vurdering legges til grunn for så vidt gjelder sakskostnadene for tingretten. For denne del av saken tilkjennes det derfor ikke sakskostnader verken for tingrett eller lagmannsrett.

Sakskostnadsspørsmålet for tvisten med firma A AS skal avgjøres i medhold av tvisteloven § 20-2, da E er frifunnet i begge instanser. E skal dermed tilkjennes sakskostnader fra A AS for begge instanser. Den andel av sakskostnadene som belastes denne del av saken settes ut fra en skjønnsmessig vurdering til 15 000 kroner

Dommen er enstemmig.

Domsslutning:

- 1. E dømmes til innen 2 - to - uker fra dommens forkynning å betale til B oppreisning med 25.000 - tjuefemtusen - kroner med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.*
- 2. E dømmes til innen 2 - to - uker fra dommens forkynning å betale til C oppreisning med 25.000 - tjuefemtusen - kroner med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.*
- 3. E dømmes til innen 2 - to - uker fra dommens forkynning å betale til A oppreisning med 25.000 - tjuefemtusen - kroner med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.*
- 4. E dømmes til innen 2 - to - uker fra dommens forkynning å betale til D oppreisning med 25.000 - tjuefemtusen - kroner med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.*
- 5. Anken fra A AS forkastes.*
- 6. Sakskostnader tilkjennes verken for tingrett eller langmannsrett i tvisten mellom E og B, C, A og D.*
- 7. D AS dømmes til å erstatte E sakskostnader for tingrett og lagmannsrett med 15.000 - femtentusen - kroner*